

PROSJEKTFORSLAG

DATO SIRKULERT: 2026-09-07	PROSJEKT OPPSTART: Ikke avgjort	DOKUMENTREFERANSE: LSF/031/PF
ANBEFALT AV Styringsgruppen	ARBEID ALLOKERT TIL: AG12	
REVISJON/UTGAVE:	-	
PROSJEKTFREFERANSE: NEK VL 80-7	TITTEL: Landstrøm – Del 7: Fritidsbåter og små yrkesbåter	

Bakgrunn

Elektrifisering av skipsfarten blir stadig mer aktuelt for fritidsbåter og små yrkesbåter. Utslipp fra hvert fartøy er lite, men med et stort antall fritidsbåter (over 1 million iflg Kongelig Norsk Båtforbunds båtlivsundersøkelse i 2022, derav over halvparten motorbåter og ca 450 000 registrert i Redningsselskapets småbåtregister) blir utslippene betydelige. Miljødirektoratet beregnet i 2020 at fritidsbåter står for 0,6% av Norges utslipp (278 000 tonn CO₂ ekvivalenter), mens sjøfart og fiske står for 6% og andre kilder 4%. Ikke bare CO₂, men også støy og lekkasjer av smøremidler og drivstoff fra forbrenningsmotorer der kvaliteten på vedlikehold er varierende.

Myndighetene har foreslått at minst 90 prosent av energiforbruket til slike fartøy i havbruks- og passasjernæringen skal være utslippsfritt, for å nå nasjonale klimamål. Mindre arbeidsbåter (som service- og oppdrettsbåter) er ofte stedbundne og opererer nært land. Dette gjør dem svært godt egnet for batterielektrisk drift. Formålet er å kutte de betydelige klimagassutslippene fra den maritime næringen. Det er foreslått at nye fartøy under 15 meter har 90 % utslippsfri drift fra 1. januar 2028, og for fartøy mellom 15 og 24 meter er det krav om 90 % utslippsfri drift fra 1. januar 2030.

For mange småbåthavner, marinaer og andre anlegg for fritidsbåter kan det være vanskelig å finne ut hvilke landstrømsløsninger og eventuelle ladeanlegg som bør velges når slike skal planlegges og bygges. Behovene varierer mellom ulike typer fritidsbåter, seilingsmønstre, brukergrupper og havneanlegg. Det er heller ikke alltid klart hvilke tekniske løsninger som er tilstrekkelige, fremtidsrettede og økonomisk forsvarlige.

Infrastrukturen på land er i noen grad standardisert, men ofte velges ikke optimale løsninger slik at disse blir lite brukt og/eller unødvendig kostbare. Det er vanskelig å planlegge langtur med elektrisk fritidsbåt fordi det kan være krevende å finne ut hvor ladepunktene finnes og hvilken type det er.

Mål

Målet er å utarbeide en veileder for løsninger til ladeinfrastruktur i gjestehavner og marinaer til elektrisk drevne fritidsbåter og små yrkesbåter og hvilke løsninger som er egnet for ulike båttyper. Veilederen kan også dekke løsninger for elektriske båter i hjemmehavn.

Veileder kan bidra til å gjøre det enklere å velge riktig løsning og unngå unødvendig kostbare eller lite hensiktsmessige investeringer.

Veilederen kan beskrive aktuelle standarder, tekniske prinsipper og praktiske løsningsvalg for småbåthavner og marinaer. Den kan også gi veiledning om hvordan anlegg kan planlegges slik at de i størst mulig grad kan møte fremtidige behov knyttet til elektrifisering, lastøkning, nye fartøystyper og nye standarder.

Arbeidet kan omfatte kartlegging av typiske brukerbehov, tekniske løsningsalternativer, sikkerhetsmessige forhold, driftsmessige erfaringer og behov for standardisering eller harmonisert veiledning.

Beskrivelse av aktiviteten

Landstrømsforum oppretter en ny arbeidsgruppe for fritidsbåter og små yrkesbåter og inviterer til deltagelse. Det foreslås at NEK forbereder et dokument, som legges frem for arbeidsgruppen som igjen kan jobbe videre med innholdet. Veilederen sendes så på høring og til slutt publiseres.

Ressurser

Følgende aktører forventes å kunne bidra til arbeidet: NEK, eiere av marinaer og driftere av småbåthavner, relevante båtorganisasjoner, småbåtprodusenter, leverandører av landstrømsutstyr, og ladeinfrastruktur, importører, nettselskaper og andre relevante fagmiljøer. Elektroforeningen / Circular Norway jobber allerede med dette og er en naturlig samarbeidspartner.

Arbeidet kan ledes av NEK, som blant annet kan sørge for styring av prosessen og redigering av dokumentet med hensyn til innspill, struktur, format og språk. NEK kan videre sørge for registreringer, kunngjøring, forankring og distribusjon.